

**Искључење постојања кривичног дела увреде
- члан 170. став 4. Кривичног Законика**

Неће постојати кривично дело увреде када је кумулативно остварен објективни и субјективни услов искључења постојања кривичног дела из члана 170. став 4. Кривичног законика, иако постоји сазнање о увредљивој изјави.

Из образложења:

„Пресудом Основног суда окривљени је оглашен кривим због кривичног дела увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и осуђен на новчану казну у износу од 150.000,00 динара коју је дужан да плати у року од 8 месеци по правноснажности пресуде у једнаким месечним ратама, а уколико окривљени не плати новчану казну у овом року иста ће бити замењена у казну затвора тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне бити одређен један дан казне затвора.

Апелациони суд у Новом Саду одбио је жалбе окривљеног и приватног тужиоца, као неосноване и потврдио првостепену пресуду.

Против обе правноснажне пресуде Републички јавни тужилац подигао је захтев за заштиту законитости због повреде кривичног закона из члана 369. тачка 1. ЗКП у вези члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 368. став 1. тачка 11. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд уважи захтев као основан, преиначи правноснажне пресуде против којих је захтев поднет тако што ће на основу члана 354. тачка 3. Законика о кривичном поступку одбити оптужбу према окривљеном да је извршио наведено кривично дело.

Основано се у захтеву за заштиту законитости указује да је првостепеном и другостепеном пресудом повређена одредеба члана 369. тачка 1. Законика о кривичном поступку у вези члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика.

Наиме, када је у питању кривично дело увреда из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, које је учињено путем штампе, радија, телевизије или сличних средстава или на јавном скупу у ставу 4. истог члана предвиђено је да се неће казнити учинилац ако је излагање дато у оквиру озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког права или заштити оправданих интереса, ако се из начина изражавања или из других околности види да то није учинио у намери омаловажавања.

Дакле, одредбом става 4. члана 170. КЗ предвиђен је основ искључења постојања наведеног кривичног дела. Кривично дело увреде неће постојати иако је увредљива изјава сазната од неког уколико су кумулативно остварени објективни и субјективни услов. Објективни услов јесте да је увредљива изјава дата у оквиру једне од делатности и то озбиљне критике у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива или политичке делатности и у одбрани неког права или заштити оправданих интереса. Субјективни услов јесте да код оног чија изјава објективно представља увреду неког лица, односно повреду његове части, није постојала намера омаловажавања.

У конкретном случају изрека правноснажне пресуде не садржи све битне елементе кривичног дела увреде из члана 170. став 2. у вези става 1. Кривичног законика. Наиме, у изреци првостепене пресуде суд само утврђује да су у новинском чланку, чиме је остварен само објективни услов инкриминације из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ, изнете чињенице увредљиве природе и да је окривљени био тога свестан, али не и то да су наведене чињенице изнете у намери омаловажавања. Код недостатка овог битног - субјективног елемента кривичног дела а то је да се из начина изражавања или других околности види да је учињено у намери омаловажавања, нема ни кривичног дела увреде из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ.

Осим тога јавне личности као што је у конкретном случају приватни тужилац требало би да покажу већу толеранцију према критици изнетој у медијима, па чак и када та критика обухвата претеривања и провокације, будући да заштита части и угледа такве личности не може имати јачу правну заштиту од права на слободу изражавања гарантовану чланом 10. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода.

Стога је Врховни касациони суд уважио захтев Републичког јавног тужиоца у погледу повреде Кривичног закона из члана 369. тачка 1. Законика о кривичном поступку, преиначио обе правноснажне пресуде и на основу члана 355. тачка 1. ЗКП ослободио окривљеног од оптужбе да је извршио кривично дело увреде из члана 170. став 2. у вези става 1. КЗ и обавезао приватног тужиоца да у смислу члана 197. став 3. ЗКП накнади трошкове кривичног поступка, док је у преосталом делу захтев јавног тужиоца одбијен као неоснован.

Са изнетих разлога, а на основу члана 30. став 1. и члана 32. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 116/08) и члана 24. став 7. ЗКП, а применом члана 425. став 1. ЗКП и члана 197. став 3. ЗКП у погледу трошкова кривичног поступка Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде.“

(Сентенца утврђена на седници Кривичног одељења 23. децембра 2013. године)